

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ХАРКІВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
ДЛЯ ПОТОЧНОГО, ПРОМІЖНОГО Й ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«СУЧАСНІ МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ В МЕНЕДЖМЕНТІ»
для докторів філософії освітньо-професійної програми «Менеджмент»
усіх форм навчання

Затверджено
редакційно-видавничою
радою університету
протокол № 1 від 15.02.2024 р.

Харків
НТУ «ХПІ»
2024

Методичні вказівки для поточного, проміжного й підсумкового контролю з навчальної дисципліни «Сучасні методи дослідження в менеджменті» для докторів філософії освітньо-професійної програми «Менеджмент» усіх форм навчання / Укладач О.Ю. Лінькова. Харків : НТУ «ХП», 2023. 22 с.

Укладач: О. Ю. Лінькова

Рецензент: П.М. Фоцій

Кафедра менеджменту

ВСТУП

Менеджмент відіграє ключову роль в ефективній діяльності будь-якої організації бізнесу. Зростаюча конкуренція та економічна нестабільність створюють умови, в яких організація повинна постійно аналізувати свій стан і оцінювати перспективи своєї діяльності. У зв'язку з цим важливу роль відіграє підготовка спеціалістів економічного профілю з навичками проведення аналізу практичних проблем менеджменту та використання сучасних методів дослідження. Методичні вказівки до самостійної роботи з дисципліни «Сучасні методи дослідження в менеджменті» розроблено на допомогу у вивченні дисципліни та організації роботи доктора філософії всіх форм навчання.

Викладений матеріал орієнтує докторів філософії на вивчення першоджерел та літератури, яка містить приклади практичного застосування досягнень науки менеджменту в діяльності вітчизняних компаній та компаній, які працюють у державах з ринковою економікою.

У методичних вказівках наведені актуальні теми для написання реферату за двома модулями: етапи дослідження; методи досліджень в менеджменті.

Мета викладання дисципліни «Сучасні методи дослідження в менеджменті»: дати уяву про стан, проблеми та перспективи ефективного використання методів дослідження в менеджменті; сформулювати у докторів філософії теоретичні знання та практичні навички з питань менеджменту, які є необхідними для правильної орієнтації в актуальних проблемах бізнесу, підбору актуальної наукової інформації та проведення наукового дослідження в менеджменті.

СТРУКТУРА КУРСУ
«СУЧАСНІ МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ В МЕНЕДЖМЕНТІ»

Таблиця 1

Тема	Кількість годин відведених на		
	Лекції	Практичні та семінарські заняття	Самостійну роботу
1	2	3	4
Змістовний модуль I. (2 кредити) Етапи дослідження			
Тема 1. Дослідження систем управління. Системи управління в організаціях.	1	4	13
Тема 2. Методологія дослідження. Діалектичний підхід у дослідженні.	2	4	13
Тема 3. Планування та організація досліджень у менеджменті. Методи досліджень у менеджменті.	2	4	13
Всього за I модуль (2 кредити 60годин)	5	12	39
Змістовний модуль II. (2 кредити) Методи досліджень в менеджменті			
Тема 4. Формально-логічні методи досліджень. Загальнонаукові методи досліджень.	2	9	20
Тема 5. Спеціальні методи досліджень у менеджменті.	3	9	20
Всього за II модуль (2 кредити 60 годин)	5	18	40
Усього за модулями - 4 кредити (120 годин) з них: I модуль – 1,9 кредити (56 годин); II модуль –2,1 кредити (64 години); Реферат Всього за курсом 4 кредити (120 годин)	10	30	80

ВИМОГИ ЩОДО ВИКОНАВЦЯ ДОПОВІДІ З КУРСУ «СУЧАСНІ МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕНЬ В МЕНЕДЖМЕНТІ»

1. Продемонструвати комплексне бачення актуальних проблем менеджменту.
2. Показати вміння використовувати сучасні методи аналізу проблем менеджменту.
3. Скласти пояснювальну записку, яка містить аналітичні висновки і рекомендації.
4. Підготувати презентацію та здійснити доповідь.

Структура доповіді:

Вступ

Основна частина:

1. Аналіз п'яти наукових публікацій за темою наукового дослідження

Scopus або Web of Science.

2. Критичний аналіз методів (переваги та недоліки), використаних автором, для досягнення мети наукової статті.

3. Основні компенсатори, які дозволяють зменшити недоліки методів дослідження в менеджменті.

Висновок.

Використані джерела (не менше 10 наукових джерел за останні 5 років).

Рекомендації щодо підготовки презентації:

1. Кількість слайдів – мінімум 5:

- 1) Визначення мети та методів дослідження в наукових статтях;
- 2) Критичний аналіз методів (переваги та недоліки);
- 3) Основні компенсатори, які дозволяють зменшити недоліки методів дослідження в менеджменті.

2. При підготовці слайдів використовувати таблиці, схеми, рисунки.

3. До слайдів винести інформацію з кожного підрозділу звіту.

Індивідуальні завдання

Метою реферату є закріплення теоретичних знань про сучасні методи досліджень в менеджменті.

Визначення тематики.

Реферат має бути присвячений вивченню та розробці затвердженої теми дисертації аспіранта та аналізу однієї з актуальних проблем менеджменту.

Ініціатива вибору тематики належить аспіранту. Рекомендується вибирати тему, в якій аспірант найкращим чином орієнтується, або за якою вже проводилися дослідження і має напрацьований матеріал. Бажано передбачити розвиток цієї теми надалі, в рамках дисертації. Обравши тему реферату, необхідно проконсультуватися з викладачем.

Приблизний перелік тем наводиться нижче.

Завдання виконавця реферату

1. Продемонструвати комплексне бачення проблем сучасних методів дослідження менеджменту.
2. Показати вміння використовувати сучасні методи досліджень.
3. Скласти пояснювальну записку, яка містить аналітичні висновки і рекомендації.
4. Здійснити захист реферату.

Мета реферату – поглибити і закріпити здобуті знання з курсу «Сучасні методи дослідження в менеджменті».

Завдання написання реферату аспірантом:

- закріпити знання отриманні за курсом на лекціях «Сучасні методи дослідження в менеджменті»;
- узагальнити практику дослідження актуальних проблем менеджменту за допомогою сучасних методів;
- правильно застосовувати методи дослідження;
- самостійно вирішувати доцільність використання різних методів дослідження для вирішення актуальних проблем менеджменту;
- писати результати наукових досліджень у формі статті або доповіді.

Реферат є засобом перевірки теоретичних знань студентів, навичок самостійного опрацювання літератури, уміння логічно викладати матеріал, застосовувати його в практиці дослідження проблем менеджменту. При захисті реферату аспіранти повинні показати вміння визначати основні положення питання, що розглядаються, деталізувати їх зміст, робити узагальнюючі висновки.

При захисті реферату оцінюються письмові, презентаційні та усні відповіді аспірантів, підготовленої ними доповіді, уміння розв'язувати практичні завдання і ситуації, доводити власні думки і захищати особисту позицію.

При підготовці до захисту реферату аспірант має розглянути і засвоїти питання, що були предметом лекції та практичних занять, ознайомитись з планом обраного теоретичного питання з курсу «Сучасні методи досліджень в менеджменті» та переліком навчальної літератури; підготувати виступи з за темою реферату.

**ПЕРЕЛІК ТЕМ ДЛЯ написання реферату з курсу
«СУЧАСНІ МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕНЬ В МЕНЕДЖМЕНТІ» :**

1. Організаційна архітектура (ієрархія, флатархія,).
2. Навчання персоналу.
3. Стратегія розвитку.
4. Мотивація персоналу.
5. Діджиталізація бізнес-процесів.
6. Маркетинговий менеджмент.
7. Управління командами.
8. Партнерство в бізнесі.
9. Управління бізнес-ризиками.
10. Методи активізації творчого мислення.
11. Соціальна відповідальність бізнесу.
12. Корпоративна культура.
13. Організаційна діагностика.
14. Системний підхід до рішення управлінських проблем.
15. Результативність менеджменту.

ТЕСТИ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«СУЧАСНІ МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ В МЕНЕДЖМЕНТІ»

1. Наука містить в собі:

- А) діяльність щодо отримання нового знання та наукові знання, які утворюють існуючу картину світу;**
- Б) відчуття;
- В) невдоволеність;
- Г) усі відповіді правильні

2. Останнім етапом наукових досліджень є:

- А) постановка проблеми;
- Б) накопичення певних фактів;
- В) перевірка гіпотези за допомогою нових фактів;**
- Г) усі відповіді правильні

3. За характером наукові дослідження класифікують на:

- А) фундаментальні та прикладні;**
- Б) поточні і минулі;
- В) загальні та спеціальні;
- Г) усі відповіді правильні

4. Оберіть загальнонаукові методи дослідження:

- А) економічні;
- Б) системний, процесний;**
- В) психологічний;
- Г) усі відповіді правильні

5. Що є метою наукового дослідження:

- А) Рекомендації та використання результатів;**
- Б) Аналіз даних;
- В) Визначення проблеми;
- Г) усі відповіді правильні

6. Оберіть основні підсистеми системи управління:

А) процес, структура, техніка;

Б) функції;

В) комунікації;

Г) усі відповіді правильні

7. Постановка цілей та визначення шляхів її досягнення – це:

А) функція організація;

Б) функція мотивації;

В) функція планування;

Г) усі відповіді правильні

8. Предмет, який створює проблему – це:

А) об'єктна область дослідження;

Б) об'єкт дослідження;

Г) усі відповіді правильні

9. Що може бути об'єктом управління:

А) система управління;

Б) підприємство;

В) стратегія організації;

Г) усі відповіді правильні

10. Що може бути предметом дослідження менеджменту:

А) управлінська діяльність;

Б) відносини між людьми;

В) процеси організації;

Г) усі відповіді правильні

11. На якому етапі наукового дослідження робиться обґрунтування обраної теми:

А) на першому;

Б) на останньому;

В) на кожному;

Г) усі відповіді правильні

12. Що включає тлумачення методології досліджень:

- А) теорія методів дослідження;
- Б) створення концепцій;
- В) систему знань про теорію науки або систему методів досліджень;
- Г) усі відповіді правильні**

13. До базових груп проблем менеджменту відносяться:

- А) поведінки об'єкта управління;
- Б) поведінки суб'єкта управління;
- В) взаємодії суб'єкта та об'єкта управління;
- Г) усі відповіді правильні**

14. Етапами розпізнавання проблеми є:

- А) формулювання; побудова; оцінка; обґрунтування; позначення;**
- Б) побудова; оцінка; обґрунтування; позначення;
- В) формулювання; побудова; оцінка; обґрунтування;
- Г) усі відповіді правильні

15. Що є факторами-проблемами при проведенні досліджень в менеджменті:

- А) складність та суб'єктивність оцінки (корпоративна культура, лідерство);
- Б) постійна змінюваність організації;
- В) часові обмеження (стратегічне планування);
- Г) усі відповіді правильні**

16. Оберіть альтернативи діалектики:

- А) метафізика; софістика;
- Б) еkleктика; релятивізм
- В) догматизм;
- Г) усі відповіді правильні**

17. Хто є автором діалектики як методу розумного пізнання:

- А) Гегель;**
- Б) Геракліт;
- В) Сократ;
- Г) усі відповіді правильні

18. Які закони досліджує діалектика:

А) життя;

Б) смерті;

В) розвитку, зв'язку;

Г) усі відповіді правильні

19. Оберіть універсальні закони діалектики:

А) взаємного переходу кількісних змін у якісні;

Б) єдності і боротьби протилежностей;

В) заперечення заперечення;

Г) усі відповіді правильні

20. Інструменти діалектичного усунення протиріч:

А) теза, антитеза, синтез;

Б) теза;

В) майбутнє;

Г) усі відповіді правильні

21. Залежність кількості гіпотез та зрозумілість проблеми:

А) зворотно пропорційна;

Б) прямо пропорційна;

В) ідентичність;

Г) усі відповіді правильні

22. Назвіть компоненти системи менеджменту:

А) функції та функціональні підрозділи;

Б) об'єкт;

В) ресурси;

Г) усі відповіді правильні

23. Який підхід почав моделювати управлінську ситуацію:

А) адміністративний;

Б) науковий;

В) кількісний;

Г) усі відповіді правильні

24. Основою якого підходу у менеджменті є твердження: «Доцільність різних методів управління визначається ситуацією»:

А) процесний;

Б) системний;

В) ситуаційний;

Г) усі відповіді правильні

25. Яку назву мають витрати пов'язані з отриманням необхідної бізнес-інформації та веденням перемовин:

А) умовно постійні;

Б) умовно змінні;

В) трансакційні;

Г) усі відповіді правильні

26. Оберіть компоненти кластерної економіки:

А) додана вартість;

Б) інновації;

В) логістичні витрати;

Г) усі відповіді правильні

27. За напрямками теми досліджень поділяють на:

А) теоретичні;

Б) методологічні;

В) організаційні;

Г) усі відповіді правильні

28. На що спрямована пізнавальна діяльність дослідника:

А) об'єкт;

Б) предмет;

В) час;

Г) усі відповіді правильні

29. До загальнонаукових методів дослідження відносяться:

А) конкретно наукові методи;

Б) розумово-логічні, розумово-теоретичні, емпіричні;

В) багатофакторні моделі;

Г) усі відповіді правильні

30. Оберіть методи системного аналізу:

А) групування;

Б) класифікація;

В) типологізація;

Г) усі відповіді правильні

31. Який формально-логічний метод дослідження досліджує форми мислення з боку їх структури:

А) класифікації;

Б) аргументації;

В) логіки;

Г) усі відповіді правильні

32. Процес розподілу об'єктів на основі спільних ознак – це:

А) аргументація;

Б) класифікація;

В) логіка;

Г) усі відповіді правильні

33. Здатність до відновлення іншими науковцями процесу отримання конкретного результату в аналогічних умовах – це критерій:

А) раціональності;

Б) особливої організації;

В) можливості перевірки;

Г) усі відповіді правильні

34. Процес узагальнення фактів – це:

А) індукція;

Б) дедукція;

В) знаходження спільного;

Г) усі відповіді правильні

35. Оберіть приклад дедуктивного методу:

А) формулювання загального принципу на основі спостережень;

Б) висновок, заснований на вихідних загальних принципах;

В) висновок, що загальний принцип використано в більш широкому контексті;

36. Оберіть теоретичні методи наукового дослідження:

А) формалізація; ідеалізація;

Б) аксіоматичний; сходження від абстрактного до конкретного;

В) гіпотетико-дедуктивний;

37. Оберіть загальнонаукові методи дослідження менеджменту:

А) спостереження; аналізу та синтезу;

Б) експеримент; гіпотез та висновків;

В) моделювання; системного аналізу;

Г) усі відповіді правильні

38. Суперечлива ситуація між існуючим і бажаним станом – це:

А) проблема;

Б) мета;

В) результат;

Г) усі відповіді правильні

39. Оберіть методи збирання первинної інформації:

А) опитування;

Б) спостереження;

В) експеримент; імітація;

Г) усі відповіді правильні

40. Яку назву отримав метод систематичного вивчення явища за допомогою контрольованих умов:

А) експеримент;

Б) анкетування;

В) спостереження;

Г) усі відповіді правильні

41. Оберіть специфічні методи досліджень у менеджменті:

А) SWOT-аналіз;

Б) мозковий штурм;

В) економіко-математичне моделювання;

Г) усі відповіді правильні

42. Основний недолік мозкового штурму:

А) суб'єктивність оцінок;

Б) незалежність мислення;

В) об'єктивне вивчення ситуації;

Г) усі відповіді правильні

43. Яку назву отримав метод , заснований на соціально-психологічній мотивації колективної інтелектуальної діяльності:

А) діалектика;

Б) Дельфі;

В) синектика;

Г) усі відповіді правильні

44. Система положень, спрямованих на тлумачення явища – це :

А) проблема;

Б) факти;

В) теорія;

Г) усі відповіді правильні

45. Яку назву отримав метод, спрямований на оволодіння прийомами управління власним образом думок:

А) Метчета;

Б) збалансованих показників;

В) кластерної економіки;

Г) усі відповіді правильні

46. Який підхід вивчає взаємодію між елементами для досягнення позитивного ефекту:

А) системний;

Б) ситуаційний;

В) синергетичний;

Г) усі відповіді правильні

47. Яку назву отримала наукова галузь із вивчення фактів:

А) теологія;

Б) синергетика;

В) фактологія;

Г) усі відповіді правильні

48. Базові індикатори ефективності менеджменту:

А) фінансові; операційні

Б) клієнтські; кадрові;

В) інноваційні; ризикові;

Г) усі відповіді правильні

49. виберіть критерії ефективності досліджень у менеджменті:

А) цільове спрямування; практична цінність;

Б) наукова обґрунтованість; інноваційність

В) відкритість та доступність результатів;

Г) усі відповіді правильні

50. Сукупність можливостей організації, якими можна скористатися для досягнення стратегічних цілей – це:

А) потенціал менеджменту;

Б) фінанси;

В) мрії;

Г) усі відповіді правильні

**ПИТАННЯ ДО ІСПИТУ ЗА НАВЧАЛЬНОЮ ДИСЦИПЛІНОЮ
«СУЧАСНІ МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕНЬ В МЕНЕДЖМЕНТІ»:**

Модуль I. Етапи дослідження

1. Етапи наукового дослідження.
2. Дослідження в практиці менеджменту.
3. Елементи системи управління.
4. Об'єкт дослідження в менеджменті.
5. Особливості системи управління бізнесом.
6. Логічна схема дослідження.
7. Актуальні проблеми дослідження в менеджменті.
8. Протиріччя та шляхи їх вирішення
9. Особливості діалектичного підходу при дослідження соціально-економічних систем.
10. Планування та організація досліджень в менеджменті.
11. Реалізація та контроль результатів досліджень у менеджменті.

Модуль II. Методи досліджень в менеджменті

12. Загальнонаукові методи досліджень.
13. Конструювання визначень.
14. Аргументація.
15. Класифікація.
16. Сполучення різних методів у дослідженні.
17. Спеціальні методи досліджень у менеджменті.
18. Методи: спостереження; опису;
19. Експеримент.
20. Аналітика.
21. Інтуїтивні методи.
22. Полеміка.
23. Моделювання.
24. Імітація.
25. Екстраполяція.
26. Індуктивні і дедуктивні методи дослідження.
27. Ділові ігри у менеджменті.
28. Оцінка результатів досліджень та діагностика ситуацій.

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ: «СУЧАСНІ МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ В МЕНЕДЖМЕНТІ»

Критерії оцінювання успішності студента та розподіл балів

100% підсумкової оцінки складаються з результатів оцінювання у вигляді: захист реферату (30%), поточного оцінювання (40%) та складання іспиту (30%).

Шкала оцінювання

Сума балів	Національна оцінка	ECTS
90–100	Відмінно	A
82–89	Добре	B
75–81	Добре	C
64–74	Задовільно	D
60–63	Задовільно	E
35–59	Незадовільно (потрібне додаткове вивчення)	FX
1–34	Незадовільно (потрібне повторне вивчення)	F

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Основна:

1. Діагностика стану підприємства : теорія і практика : монографія / за ред. А. Е.Воронкової. Харків : ІНЖЕК, 2006. 448 с.
2. Дороніна М. С. Управління економічними та соціальними процесами підприємства : монографія . Харків : ХДЕУ, 2002. 432 с.
3. Копитко М. І. Управлінсько-безпекове консультування: практикум. Львів: ЛьвДУВС, 2021. 121 с.
4. Коростельов В. А. Роль консалтингу в управлінні бізнесом: навч. посіб. К.: МАУП, 2004. 252 с.

Додаткова:

1. Моделі і методи соціально-економічного прогнозування : підручник / В. М. Геєць, Т. С. Клебанова, О. І. Черняк та ін. Харків. : ІНЖЕК, 2005. 396 с.
2. Лінькова О.Ю. Конфлікт цінностей на підприємстві в інформаційному суспільстві // Вісник НТУ «ХПІ» (економічні науки). Випуск 20 (1296) . 2018. С. 16-19.
3. Лінькова О.Ю. Особливості ціннісної моделі управління // Економіка розвитку. Випуск 2 (86). 2018. С. 35-41.

Ресурси Інтернет:

1. <http://www.consulting.ru>
2. <http://www.expert.ru>
3. <http://www.bcg.ru>
9. <http://www.wsclan.narod.ru/>
10. <http://www.hrm.ru/>
11. <http://www.igisp.ru/>
12. http://management.com.ua/consulting/cons00_6.html
13. http://www.rea.ru/misc/fin_enc.nsf/ByID/NT00003832
14. <http://consult.webzone.ru/disser.htm>
15. <http://www.cfin.ru/consulting/mkintro-02.shtm>
16. <http://www.econom.nsc.ru/eco/Menedger/Sherbak/index.ht>
17. <http://www.bizoffice.ru/index.phtml?id=230>
18. <http://consult.webzone.ru/marcon.htm>
19. http://www.martex.ru/printuseful_who.html
20. <http://www.manage.ru/consulting/mkintro-02.shtml>

ЗМІСТ

Вступ.....	3
Структура курсу «Сучасні методи дослідження в менеджменті».....	4
Вимоги до написання та захисту реферату з курсу «Сучасні методи дослідження в менеджменті».....	5
Теми реферату з курсу «Сучасні методи дослідження в менеджменті».....	8
Тести з навчальної дисципліни «Сучасні методи дослідження в менеджменті».....	9
Питання до іспиту за навчальної дисципліни «Сучасні методи дослідження в менеджменті».....	10
Система оцінювання з навчальної дисципліни: «Сучасні методи дослідження в менеджменті».....	11
Список літератури.....	12

Навчальне видання

Методичні вказівки для поточного, проміжного й підсумкового контролю
з навчальної дисципліни «Сучасні методи дослідження в менеджменті»
для докторів філософії
за освітньо-професійною програмою «Менеджмент» всіх форм навчання

ЛІНЬКОВА Олена Юріївна

Відповідальний за випуск доц. О.В. Прохоренко
Роботу до видання рекомендував доц. В.А. Кучинський

В авторській редакції

План 2024 р., поз. 274

Підписано до друку 15.02.24. Формат 60×84 1/24. Друк офсетний.

Гарнітура Times New Roman Суг. Ум. друк. арк. 0,7. Зам. № .

Ціна договірна

Видавничий центр НТУ «ХПІ». 61002, Харків, вул. Кирпичова, 2

Свідоцтво про державну реєстрацію ДК №5478 від 21.08.2017 р.

Електронна версія